

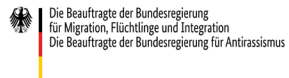






# women rais.ed

erkennen | ermutigen | empowern



# I. Giriş

- Bu sözlüğün amacı nedir?
- Sözlüğün yapısı
- Sözlük nasıl kullanılabilir?
- Grup odaklı insan düşmanlığı nedir?
- Ayrımcılık nedir?
  - Bireysel seviye
  - Tarihsel seviye
  - Kurumsal düzey
  - Yapısal seviye
- Kesişimsellik nedir?

# II. „İrk“ atfına dayalı ayrımcılık

- İrkçilik
- İrksallaştırma
- Siyah
- Beyaz
- PoC/People of Colour - Person of Colour
- İçselleştirilmiş ırkçılık

- Müslüman karşıtı ırkçılık (veya İslamofobi/İslam düşmanlığı)
- Sinti Romalara karşı ırkçılık/Antiziganizm
- (Doğu) Asyalı karşıtı ırkçılık
- İrkçılık karşıtlığı
- Antisemitizm ve Siyonizm karşıtlığı

### III. Cinsiyet atfına dayalı ayrımcılık

- Ataerkillik
- Cinsiyet ayrımcılığı/Cinsiyetçilik
- Homo düşmanlığı
- Trans düşmanlığı
- Feminizm
- İrkçılık karşıtı kesişimsel feminizm
- Cisgender
- İkili cinsiyet/binary
- İkilik dışı/ non binary
- FLINTA\*
- Transgender
- Queer/Queerness
- İnterseks

## IV. Sınıf temelinde ayrımcılık

- Sınıf ayrımcılığı

## V. Diğer ayrımcılık türleri

- Lookizm/Dış görünüşçülük
- Yaş ayrımcılığı
- Ableizm/ Engelli ayrımcılığı

## VI. Sömürgecilik

- Avrupa sömürgeciliği
- Emperyalizm
- Kolonyal süreklilikler
- Dekolonizasyon/Sömürgesizleştirme
- Yeni Sömürgecilik
- Postkolonyalizm
- İklim adaletsizliği



# I. Giriş

## Bu sözlüğün amacı nedir?

Bu sözlük, farklı ayrımcılık ve ırkçılık deneyimlerini ve bunlarla ilişkili direniş pratiklerini tanımlayan bir dizi terim içermektedir. Irkçılık karşıtı çalışmalar sözlüğümüzün amacı, ırkçılık ve ayrımcılıkla mücadele bağlamında ilgili kavramlar için kapsamlı bir rehber sunmaktır. Bizimki gibi bir sözlük, bu önemli konuların anlaşılmasını teşvik etmeye, iletişimi geliştirmeye ve ırkçılık karşıtı etkili çalışmaların önünü açmaya yardımcı olabilir. Ayrıca kamuoyunun bu konulara duyarlı hale getirilmesine ve farkındalığın artırılmasına da katkı sağlayabilir.

Bu sözlüğü, ayrıcalıklı sosyal konumları nedeniyle, bu tür ayrımcılıkları yaşamayan veya daha az yaşayan okuyucuları, mevcut koşulları değiştirmeye yardımcı olmak için düşünmeye motive etmek için de kullanmak istiyoruz. Çünkü ayrımcılıktan etkilenenler neyin tehlikeli olduğunu ilk elden bilirler. Ancak, ayrımcılık ve ırkçılığa karşı mücadele etmek ve kampanya yürütmek sadece bu durumdan etkilenenlerin görevi değildir. Ayrımcılık, ırkçılık ve ötekileştirme, yalnızca bu durumdan etkilenenler üzerinde değil, tüm toplum üzerinde önemli sosyal, ekonomik ve siyasi etkilere sahip olabilir. Ayrımcılıkla aktif bir şekilde mücadele eden ve eşitlik ve kapsayıcılığı teşvik eden bir toplum, daha fazla çeşitlilikten ve daha geniş bir yetenek ve bakış açısı yelpazesinden faydalanabilir.

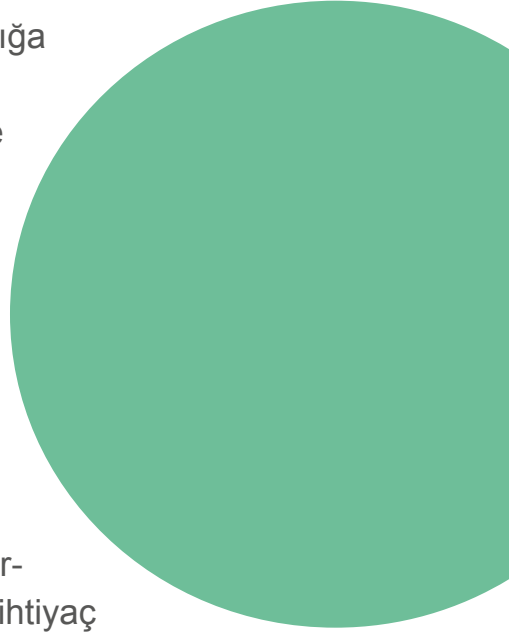


## Sözlüğün yapısı

Sözlüğü alfabetik olarak değil içeriğine göre düzenlemeye karar verdik. Bu sözlükle amacımız sadece ayrımcılık biçimlerinin bir listesini sunmak değil, aynı zamanda tek tek ayrımcılık biçimleri arasındaki bağlantıları görünür kılmaktır. Bu nedenle terimleri bağlantılarına ve bağlamlarına göre yapılandırdık. Ayrımcılık ve ırkçılığın çeşitli biçimlerinin birbirine bağlı olduğuna ve birbirini güçlendirdiğine inanıyoruz.

Buna göre, ayrımcılık ve ırkçılığa verilecek yanıt bu bağlantıyı dikkate almalı ve ayrımcılık ve ırkçılıkla mücadele ederken bir diğerini ihmal etmekten ve hatta teşvik etmekten kaçınmalıdır.

Bu anlayış „kesişimsellik“ terimiyle özetlenebilir: „Birbirinin içine geçmiş“ baskı vakaları için, eşit derecede „birbirinin içine geçmiş“ yanıtlara ihtiyaç vardır.



Mevcut sözlük altı tematik bloğa ayrılmıştır. Her blok, ayrımcılık ve ırkçılığın farklı tezahürlerini ve bunlarla ilişkili direniş pratiklerini sunmaktadır. İlgili tanımları açıklamak için çok sayıda örnek verilmiştir. Bu sunumlar yargılayıcı değildir. Kapsamlı oldukları iddiasında da değildirler. Birbirleriyle bağlantılı olmalarına rağmen, bloklar belirli bir bağımsızlığa sahiptir, böylece okuyucular blokları hangi sırayla okumak istediklerine kendileri karar verebilirler.

## Sözlük nasıl çalışır?

Burada fikirleriniz, düşünceleriniz ve anılarınız için ya da kağıda dökmek istediğiniz deneyimleriniz için yer var.

Burada sorular için de yer var. Anlamaya yönelik sorularınızı veya başka sorularınızı buraya yazabilirsiniz. Örneğin, tanımları okurken veya analiz ederken aklınıza gelenler. Ancak etkinliklerimizdeki sorular da buraya aittir.



Burada sorular için de yer var. Anlamaya yönelik sorularınızı veya başka sorularınızı buraya yazabilirsiniz. Örneğin, tanımları okurken veya analiz ederken aklınıza gelenler. Ancak etkinliklerimizdeki sorular da buraya aittir.

Sözlük sizin içindir. Düşünceleriniz, deneyimleriniz ve öğrendikleriniz içindir.

Bu kitapçığın sizin kitapçığınız olması bizim için özellikle önemlidir.


### Bu şu demek:

İçindekiler tablomuzu kullanmaktan, sayfaları ya da bölümleri size anlamlı gelecek şekilde düzenlemekten çekinmeyin.

Örneğin seminerlerimizden yeni sayfalar ekleyin.

Düşüncelerinizi, sorularınızı veya yorumlarınızı yazmak için boş not alanını kullanın.

Bunu kendi sözlüğünüz haline getirin. Yaratıcılığın sınırı yok!



Grup odaklı insan  
düşmanlığı (misantropi)  
nedir?

Bu terim, burada açıklamak istediğimiz birçok farklı reddetme ve dışlama biçimini özetlemek için kullanılmaktadır.

Grup odaklı insan düşmanlığı (misantropi) bireylerin veya kurumların genellikle tek bir özelliğe dayalı olarak belirli bir grupta kategorize edilen diğer insanlara yönelik aşağılayıcı tutumudur.

Bir kurum örneğinin bir makam, bir parti, bir okul, bir örgüt veya bir şirket olabilir. Bireyler veya kurumlar belirli bir sosyal grubu dışlar.

Bireyin kendi özgünlüğü içinde tanınması imkansız hale gelir çünkü kişi diğer kişinin kim olduğunu zaten bildiğini düşünür: „Daha değersiz/aşağı,, bir kişi.

Bu gruptan olan herkesi, bu grubun bir parçası olmalarından dolayı aşağı veya düşman olarak görürler.

Bu durum, söz konusu kişinin sadece bu gruba ait olduğunu düşünseler bile gerçekleşir.

Bu tutum daha sonra aşağılayıcı davranışlara yol açabilir. Bu kişi veya kurumlar insanları ötekileştirir, onlara hakaret eder, tehdit eder ve hatta saldırır.

„Grup odaklı insan düşmanlığı“ terimi, bir eyleme (ayrımcılık) yol açabilecek bir tutumu tanımlamaktadır.













## Yapısal baskılama sistemleri

# Ayrımcılık nedir?

İrkçılık (bkz. ırkçılık), cinsiyetçilik (bkz. cinsiyetçilik) veya diğer ayrımcılık biçimleri, sadece önyargılar nedeniyle ortaya çıkan bireysel tutum ve eylemler değildir. Aksine, bunlar tarihsel olarak evrilmiş düzen ve baskı sistemleridir.

Bu sistemlerden bazıları yüzyıllardır varlığını sürdürmektedir. Başkalarına ve kendimize bakışımızı şekillendirirler. Bu sistemler, düzeni baskı sistemleridir çünkü hiyerarşiler kurarlar. İnsanlar bu sistemlerde, belirli özellikleri temelinde kayırılır ya da dezavantajlı konuma getirilirler.

Yasalar, normlar, fikirler vb. fiziksel özelliklere, cinsiyet atıflarına, kökene veya diğer özelliklere bağlı olarak insanlara sosyal roller atfeder.

Bunlar baskı sistemleriyle örtüşür, birbirini güçlendirir ve yalnızca birlikte işler.

# Ayrımcılık

Ayrırmak, tecrit etmek ya da ayırıştırmak anlamına gelir. Birini bir şeyi ya da belirli bir grup insanı bir şeyden dışlar. Bu insanlar, diğer herkesin erişebildiği bir şeye katılmamalı, pay sahibi olmamalıdır.

İnsanlar veya kurumlar, örneğin cinsiyetleri, inançları, ten renkleri, kökenleri, varsayılan aidiyetleri, eğitimleri, yaşları, engellilikleri<sup>1</sup>, dilleri veya diğer benzer nedenlerle insanlara karşı ayrımcılık yapar.

İnsanlar veya kurumlar, örneğin "Hartz IV" veya "Bürgergeld" aldıkları için insanlara karşı ayrımcılık yaparlar. Bu, mali koşullara dayalı bir ayrımcılıktır. Başka bir deyişle, insanlar az paraları olduğu için ayrımcılığa uğramaktadır (bkz. sınıf ayrımcılığı).

<sup>1</sup> Engelli insanların çoğunluğu kendini engelli veya engelli insan terimleri ile tanımladığı için bizde bu sözlük de bu terimleri kullanmaya karar verdik.

Örneğin, insanlar trans oldukları için de ayrımcılığa uğramaktadırlar (bkz. trans düşmanlığı).

Bu, cinsiyet kimliğine dayalı ayrımcılıktır.

Ayrımcılık her zaman reddedilme ve baskının bir parçasıdır ve pek çok biçimi vardır.

Söz ve davranışlarda açıkça görülebilir. Görünüşte zararsız veya gündelik kural ve koşullarda da gizlenebilir. Bu durumda genellikle artık ayrımcılık olarak algılanmaz.



## Ayrımcılık seviyeleri

Ayrımcılığın dört boyutunu birbirinden ayırıyoruz. Bunlar bir arada işler.

### Bireysel boyut

Bireysel boyut insanların davranışlarına, eylemlerine veya görüşlerine odaklanır. Değersizleştirme veya ötekileştirme, örneğin ırkçı veya cinsiyetçi hakaretlerde olduğu gibi kasıtlı olabilir. Ancak kasıtsız da olabilirler. Bir kişi her zaman başkalarına karşı ayrımcılık yaptığının farkına varmaz. Önyargılar ve olumsuz düşünce kalıpları bilinçsizce var olabilir ve günlük yaşamı etkileyebilir.

### Örnek

Bir iş ilanında, başvurularında aranan şartlar şöyle belirtilmiştir: „Anadil olarak Almanca“.

Tarihsel düzey toplum tarihinde ortaya çıkan eşitsizliklere ve sosyal yapıların gelişimine bakar.

İsviçre'de kadınların oy kullanmasına ilk kez 1971 yılında izin verilmiştir. Bu nedenle günümüzde İsviçre'de siyasi pozisyonlarda çok az kadın bulunmaktadır.

Kurumsal ayrımcılık, artık açıkça belirli kurumlarla sınırlandırılmayan ayrımcılığın tarihsel ve sosyal-yapısal olarak pekiştirilmesidir. Ayrımcılık, yasalarda ve yetkililerin, mahkemelerin ve diğer kurumların eylemlerinde de var olabilir.

Bunlar, güç sahibi kişilerin (örneğin hakimler, polis memurları, öğretmenler, iş bulma

Tarihsel  
düzey

Örnek olarak

Kurumsal  
düzey

kurumu/iş merkezi çalışanları veya doktorlar) tüm davranış ve kararlarının toplamıdır. Bu kişilerin de önyargıları olabilir.

### Örnek

Genç bir kadın iyi bir okul bitirme diplomasına sahiptir. Buna rağmen kendisine bakım hizmetlerinde yardımcı olarak çalışması tavsiye edilir. Bunun nedeni öğretmenlerinin kadının evleneceğini ve bu nedenle okula devam etmeyeceğini düşünmeleri olabilir.

İş bulma kurumundan bir kişi de daha fazla bakım elemanına ihtiyaç duyulduğu için bunu önermiş olabilir. Ayrıca kadının yurtdışında edindiği diplomanın tanınmaması da bunun nedeni olabilir.



## Yapısal boyut

Yapısal boyut ayrımcılığın diğer tüm boyutlarının toplam etkisidir. Etkilenen insanlar genelde benzer ayrımcılık deneyimleri yaşarlar çünkü çeşitli boyutlar birbiriyle örtüşür ve birbirini güçlendirir.

Bunlar bir ayrımcılık sistemi oluşturur. Örneğin, Almanya'daki tüm öğrenciler kağıt üzerinde aynı eğitim fırsatlarına sahipken, eğitim başarısı hala büyük ölçüde sosyal geçmişe göre belirlenmektedir.

Hem yapısal hem de kurumsal ayrımcılık genellikle üstü kapalı bir şekilde gerçekleşir. Sosyal yapılar kanıksandığı için ne bu olaylara dahil olanlar ne de bu olaylardan etkilenenler başlangıçta bunun farkına varır.



---

---

---

---

---

---

---



---

---

---

---

---

---

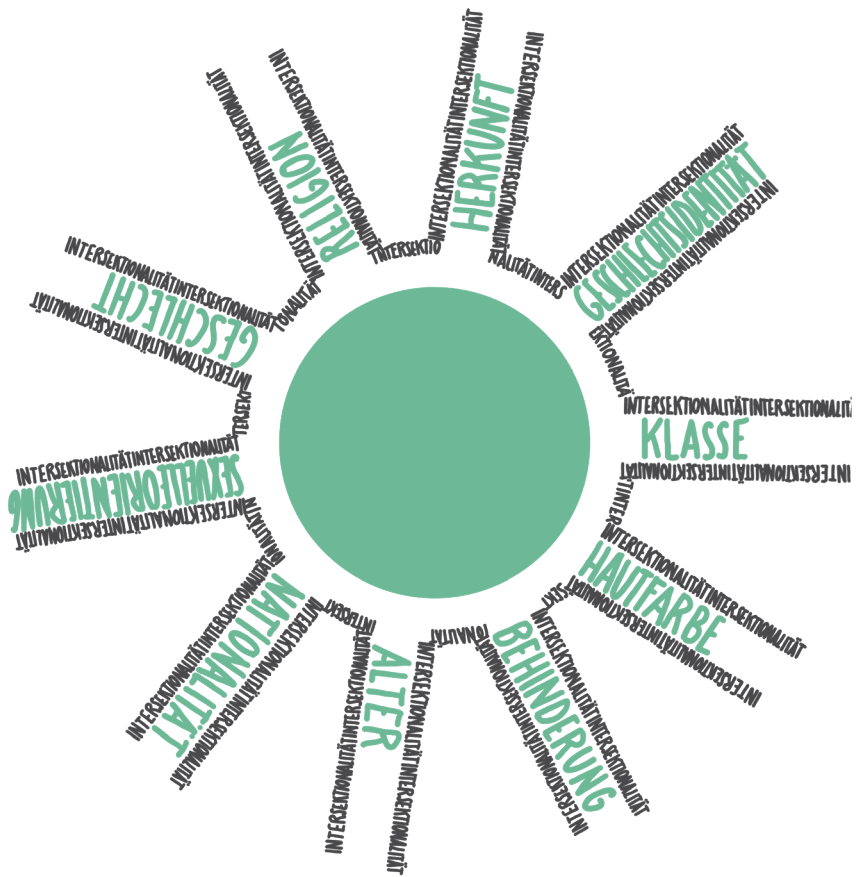
---







Kesişimsellik nedir?



Kesişimsellik farklı ayrımcılık biçimlerinin bir kişiye aynı anda yöneltebileceği gerçeğini tanımlar. Farklı ayrımcılık biçimleri tek başlarına ortaya çıkmazlar, birbirleriyle örtüşürler ve birbirlerini güçlendirirler. Kesişimsellik bu etkileşimi göstermektedir. Ayrımcılık yaratan faktörleri birbirinden kesin çizgilerle ayırmak mümkün değildir.

Örneğin Siyah<sup>2</sup> bir kadın ırkçılık ve cinsiyetçilikten etkilenir. Bu iki ayrımcılık biçimi birbirini güçlendirir. Siyah ve diğer Beyaz olmayan kadınlar, örneğin temizlikçi olarak özellikle kötü ücretli işlerde çalışmaktadır. Genellikle ilişkilerinde ve aile içinde daha fazla bakım işi yaparlar.

Kesişimsellik, İngilizce „intersection“ kelimesinden gelmektedir - örtüşme veya kesişme. Kesişimsellik kavramının kökenleri Siyah feminizm ve Afro-Amerikan işçi hareketine dayanmaktadır.

Engelli bir kadın yalnızca engelli bir birey olarak değil, aynı zamanda engelli bir kadın olarak da ayrımcılığa maruz kalmaktadır. Engelli bir erkek ya da engelli olmayan bir kadın bu ayrımcılığı yaşamaz. Beyaz bir kadın hiçbir zaman Siyah bir kadınla ya da başörtülü bir kadınla aynı ayrımcılığı yaşamayacaktır.

<sup>2</sup> Bu sözlükte, Siyah ve Beyaz terimlerini büyük harfle yazmaya karar verdik, böylece bu terimlerin yapısal karakterini vurgulamak istedik.

II.

„Irk“ atfına dayalı ayrımcılık





Irkçılık

İrkçılık yaygın bir ayrımcılık türüdür. İnsanlar diğer insanları ten renkleri, kökenleri, kültürleri, dinleri veya isimleri nedeniyle değersizleştirip dışladıklarında ırkçı bir tutum sergilemiş olurlar. İnsanlar, insanları bu tür özelliklerine göre sınıflandırır veya „daha az değerli“ olarak sınıflandırır, bu davranış ve düşünce biçimi ırkçıdır. Dolayısıyla ırkçılık, eylemlerin yanı sıra düşünce ve sözlerle de ifade edilir. İnsanlar sıklıkla yaygın kalıp yargılara ve stereotiplere ve belirli gruplar hakkındaki önyargılara başvururlar. İrkçılık, farklı insan „ırkları“ olduğunu iddia eder.

Bu „ırklar“ sadece farklı görünmekle kalmaz, aynı zamanda tipik fiziksel ve zihinsel özelliklere de sahiptir. İrkçılık kendi „ırkını“, örneğin „Beyazları“ üstün, diğer „ırkları“ aşağı görür (bu konuda daha fazla bilgi sömürgecilik başlığı altında). „İrklar“ burada tırnak içinde yazılmıştır çünkü insanlar arasında herhangi bir ırk yoktur. Farklı, doğal olarak evrimleşmiş „insan ırkları“ olduğu yönündeki yanlış düşünceye biyolojik ırkçılık denir.

Biyolojik ırkçılık günümüzde de savunulmaya devam etmektedir. Ancak savunucuları, özellikle İkinci Dünya Savaşı ve Holokost’tan sonra ırk teorisinin kabul edilemez hale geldiğinin farkındadır.

Bu nedenle bugünlerde genellikle „kültür savaşı“ ön plandadır. İnsanları birbirinden ayıran zıt, değişmeyen „kültürler“ vardır.

İslam'ın Almanya'ya ait olmadığını sık sık duyuyoruz. „İslam kültürünün“ „Alman kültürü“ ile uyumsuz olduğu iddia edilir. Her iki kültür de sabit, değişmez gibi görünüyor. Birbirlerini dışlıyorlarmış gibi görünüyor.

İrkçilik doğuştan gelmez, insan yapımıdır. İnsanlar hala ırkçılığı „eşit olmayan“ olarak etiketledikleri diğer kişilere saldırmak veya onları değersizleştirmek için kullanmaktadır. Yetiştirilme tarzı ve sosyal çevre, ırkçı imaj ve düşünceleri çoğu zaman bilinçsizce aktarır.

İnsanlar buna göre konuşur ya da davranırlarsa, başkalarına karşı ayrımcılık yapabilirler. Biz buna gündelik ırkçılık diyoruz.



Örneğin ırkçı cümleler:

„Beyazlar Siyahlardan daha iyidir.“

„Parktan geçmeyin, orada Afrikalılar var ve hepsi uyuşturucu satıyor.“

„Müslüman insanlar Alman kültürünün bir parçası değildir.“

Gündelik ırkçı ifadeler genellikle zararsız gibi görünür. Örneğin:

Bir banka çalışanı Beyaz olmayan bir Alman kadına „Kocanız bir hesap açmak istediğinizi biliyor mu? Bunu yapmanıza izin var mı?“

Bir öğretmen şöyle diyor:

„Asyalı çocuklar her zaman çok çalışkan.“

Bir başhekim meslektaşına soruyor: „Aileniz kocanızı memleketten mi getirdi?“



Kulturalisierung ist auch  
Passivismus.

Hat Geschlecht was mit  
Kolonialismus zu tun?

Es wird rassifiziert  
damit kolonisiert werden kann.

Lineare Geschichte  
erlaubt keine  
anderen Narrative.

Sprache  
+  
ist  
+  
Macht.





# İrksallaştırma

Bu sözlükte, ırksallaştırma (racialisation) terimini ve eş anlamlısı olan ırklaştırma sözcüğünü kullanıyoruz. İnsanların ırkçılık yoluyla diğer insanları değersizleştirdiği gerçeğini ifade eder. İnsanlar, sadece belirli bir şekilde göründükleri veya davrandıkları için belirli gruplara dahil edilerek ırksallaştırılırlar. İrksallaştırma terimi ilk olarak „ırkların“ doğal olmadığını, ırkçı fikir ve tutumların bir kurgusu veya ürünü olduğunu vurgulamaktadır.

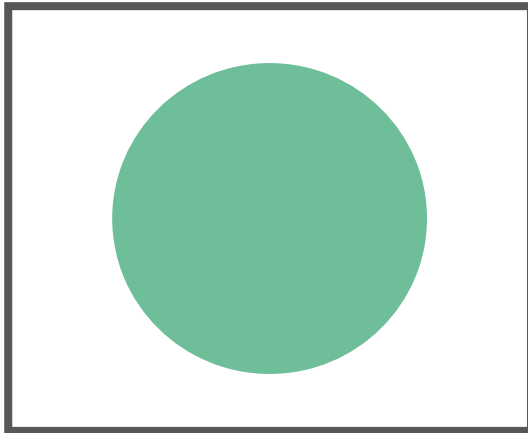
Örneğin, bir kişi Siyah olarak algılanıyorsa, bunun nedeni ten renginin „Siyah“ olması değildir (bkz. Siyah).

Bunun nedeni, toplumun Beyaz olarak algılanmayan insanları Siyah olarak homojenleştirmesi ve onlar hakkında belirli fikirler yaratmasıdır.

Irksallaştırma terimi aynı zamanda günümüzde artık konunun biyolojik „ırklar“ olmaktan çıktığını da vurgulamaktadır.

Irksallaştırma terimi aynı zamanda günümüzde artık konunun biyolojik „ırklar“ olmaktan çıktığını da vurgulamaktadır. Bu arada, dil, kültür veya din gibi diğer birçok kültürel ve tarihsel özellik de bunlara eklenmiş ve yine aynı ırkçı şekilde yorumlanmıştır. Irkçılık aynı zamanda kişinin kendi görünüşünü, cinsiyetini veya „kökenini“ „normal“ olarak görmesini, yani bunu herkes için norm haline getirmesini de içerir.

Bu norma uymayan ve farklı olan herkes buraya ait değildir, aynı haklara sahip değildir ve daha az değerlidir.









## Siyah

Bu terim, Afrika veya Afro-diasporik kökenli insanların siyasi olarak kendilerini tanımlamalarıdır. Afro-diaspora terimi, insanların ve toplulukların ortak kültürel mirasını ifade eder. Afrikalı kökenlerini ve kimliklerini ifade eder.

Siyah terimi ırkçılık karşıtı direniş pratiklerinden doğmuştur. Bu nedenle Siyah'ı her zaman büyük harfle yazıyoruz. Bu, terimin ten renginin bir tanımı değil, sosyal bir konum olduğunu açıkça ortaya koymaktadır.

Siyah olmak kendi seçtiğimiz kolektif bir terimdir. Siyahlar bu terimi, insanların ortak ırkçılık deneyimleriyle birbirlerine bağlı olduklarını göstermek için kullanırlar.

## Beyaz

Bu terim Siyah terimine benzetilmektedir. Beyazlığın da gerçek bir ten rengi tanımıyla ilgisi yoktur (kimse gerçekten bir kağıt gibi Beyaz değildir).

Beyaz, hiyerarşik, ırkçı düzen içinde ayrıcalıklı bir sosyal konuma işaret eder. Beyaz aynı zamanda kökene veya görünüşe dayalı bir atıftır. Ancak „farklı“ ya da „yabancı“ olarak algılanmaz. Beyazlar ırkçılığı deneyimlemezler.

Kimse ten rengi ya da kökeni nedeniyle onlara karşı ayrımcılık yapmaz. Çoğu insan Beyaz olduğu gerçeğinden bahsetmez, çünkü ten rengi ve kökeni kanıksanmış ya da „normal“ kabul edilmiştir.

Bu terim için kullanılan bir Türkçe kavram yok. PoC, Beyaz olmayan insanlar tarafından ve onlar için kullanılan siyasi bir terimdir. ABD-Amerikan hareketinden ortaya çıkmış bir kavramdır.

Bu nedenle bu terim Almanya'daki aktivist gruplar tarafından da bir dereceye kadar kullanılmaktadır. Bazıları bu terimi kullanırken bazıları kullanmıyor. Bazıları bu terimi reddediyor çünkü bu terim aslında sömürgecilik tarihi ve Beyaz olmayanların ırksallaştırılmasıyla bağlantılı bir yabancılaşmayı temsil ediyor.

Bir fikir olarak bu terim, ırkçı ve Beyazların egemen olduğu bir toplumda ortak deneyimleri olan insanların dayanışmacı birlikteliklerini güçlendirmektedir.

## İçselleştirilmiş ırkçılık

Bir terim olarak PoC'ler, örneğin Asya kökenli insanları, Sinti ve Roma topluluğundan insanları, Siyahları veya yerli halkı içerebilir.

İçselleştirme özellikle çocuklukta sosyalleşme sırasında gerçekleşir. Kendileri de ırkçılıktan etkilenen kişiler, ırkçı gruplara yönelik stereotipleri (bilinçli ya da bilinçsiz olarak) içselleştirmiş olabilirler.

Bu durum, kendilerinin atandıkları gruplar için de geçerli olabilir. Siyahlar veya PoC gibi ırkçılıktan etkilenen kişilerin de ırkçı bir şekilde davranabileceğini unutmamak önemlidir çünkü hepimiz bize ırkçı düşünce kalıplarını ve yapılarını „normal“ olarak öğreten bir toplumda yaşıyor ve büyüyoruz.

İrkçılıktan etkilenmiş olsun ya da olmasın, bir kişi trende yanına Siyah bir adam oturur oturmaz çantasını hemen sıkıca kavrar.

Bunun nedeni, medyada ya da filmlerde Siyah erkeklerin hırsızlık yaptığını ya da „sosyal dolandırıcılık“ ve „klan suçu“ ile ilişkilendirildiğini sık sık duymuş ya da görmüş olmasıdır. Önyargılar belirli etnik gruplarla bu şekilde ilişkilendirilmektedir.

Asyalı-Alman bir kız, biri Beyaz diğeri Beyaz olmayan iki bebek arasından Beyaz bebeği seçer. Beyaz olmayan bebek kendisine daha çok benzemesine rağmen, Beyaz bebeğin fiziksel özelliklerinin Beyaz olmayan bebeğinkilerden daha cazip olduğunu düşünür.

# Müslüman karşıtı ırkçılık

(veya İslamofobi/İslam düşmanlığı)



Müslüman karşıtı ırkçılık, Müslüman olarak algılanan kişilere yönelik ayrımcılık anlamına gelmektedir. Bu İslamofobi ve bununla bağlantılı saldırılar ve Müslümanların sosyal olarak ötekileştirilmesi, Müslümanları kamusal hayattan dışlamayı amaçlamaktadır.

Müslümanlara ve İslam'la ilişkilendirilen tüm inanç, sembol ve dini uygulamalara yönelik bu genelleştirilmiş olumsuz tutum, bu şekilde algılanan kişiler için de geçerlidir. Müslüman olmayan ancak isimleri ya da görünüşleri nedeniyle Müslüman olarak etiketlenen kişiler de Müslüman karşıtı ırkçılıktan etkilenmektedir.

Bu ayrımcılık, Müslümanların sözüm ona homojen, yani belirli (çoğunlukla olumsuz) özellikler atfedilen tek tip bir grup olduğu fikrine dayanmaktadır. Bu terim aynı zamanda, Müslümanların, Müslüman karşıtı ırkçılar tarafından „Alman kültürüne“ ait olmadıkları

şeklinde kategorize edilmeleri nedeniyle bu tarz bir ırkçılığın var olduğunu açıkça göstermektedir.

Müslüman karşıtı ırkçılık birçok Avrupa ve „Batı“ ülkesinde yaygındır çünkü „İslam“ „tehlikeli ve yabancı“ olarak algılanmaktadır. İslam'ın farklı akımları genellikle tanınmamakta ya da sadece basitleştirilmiş bir şekilde tasvir edilmektedir.

Müslüman karşıtı ırkçılık, Müslümanlara genel olarak olumsuz özellikler atfedildiğinde de kendini gösterir; örneğin hepsinin „geri zihniyete sahip veya „kadınları hor gören“ insanlar olduğu gibi. Bu düşünce yapıları ırkçı düşünce, klişeler ve önyargılara dayanmaktadır.

Müslüman karşıtı ırkçılık İslamofobi veya İslam düşmanlığı olarak da bilinir. Bu sözlükte fobi kelimesi yerine her zaman düşmanlık kelimesini kullanıyoruz. Bunun nedeni düşmanlığın aktif bir reddetme olmasıdır. Fobi, istenmeyen, genellikle açıklanamayan ve tedavi edilebilen bir korkudur. Aksine, düşmanlık veya reddetme insanların bilinçli olarak benimsediği bir tutumdur.



Sinti Romalara karşı  
ırkçılık/Antiziganizm

Sinti Romalara (Sinti\*zze ve Rom\*nja) karşı ırkçılık (veya Antiziganizm) aynı zamanda Antigypsyism veya Antiromanizm olarak da bilinir.

„Antiromanizm“ teriminin tartışmalı doğası hakkında: Bu terim Roman aktivistler tarafından „Antiziganizm“ terimine bir alternatif oluşturmak amacıyla ortaya atılmıştır. Bununla birlikte „Roman karşıtlığı“ terimi, homojen olduğu varsayılan bir grup insanın maruz kaldığı ırkçılık deneyimini gerekçelendirdiği için eleştirilmektedir.

Bu terim, Sinti Romalar için aşağılayıcı bir terim olarak kullanılmış ya da halen kullanılmakta olan, ancak artık genel olarak saldırgan ve uygunsuz kabul edilen „Z-kelimesi“ teriminden gelmektedir. Bu doğrultuda, ırkçılığın yeniden üretilmesinden kaçınmak amacıyla bu kelimenin kullanılmamasının daha uygun olacağı düşünülmektedir. Bunun yerine, „N-kelimesine“ benzer şekilde „Z-kelimesine“ atıfta bulunmaktadır.

Bu, kendine veya başkalarına atfedilen Sinti veya Roma kökenli kişilere yönelik ırkçılığın özel bir biçimidir.

Sinti ve Roma'ya karşı ırkçılık çok katmanlı bir olgudur ve toplumda derin kökleri vardır. Sinti ve Roma'ya ilişkin yüzyıllardır süregelen stereotiplere ve olumsuz imajlara dayanmaktadır.

Sinti Romalara karşı ırkçılık, diğer ırkçılık türlerine kıyasla çok daha az tartışılmaktadır. Ayrıca toplumsal olarak daha az kınanmaktadır.

Örneğin Sinti ve Romalara yönelik ırkçılık, bu insanların kimliksiz oldukları ve „göçebe bir hayat“ sürdürdükleri, diğer vatandaşların sırtından geçindikleri önyargısına dayanmaktadır. Bu gruplar aynı zamanda sıklıkla „suçlu“ ya da „yoksul“ olarak tasvir edilmektedir.

Bu önyargılar birbirleriyle yakından bağlantılıdır ve birbirlerini güçlendirmektedir. Sinti Romalar eğitim sisteminde, iş ve konut piyasalarında ayrımcılığa uğramakta, fiziksel ve polis şiddetine maruz kalmaktadır. Avrupa'daki ayrımcılık ve zulme maruz kalma tarihleri Orta Çağ'a kadar uzanmaktadır.

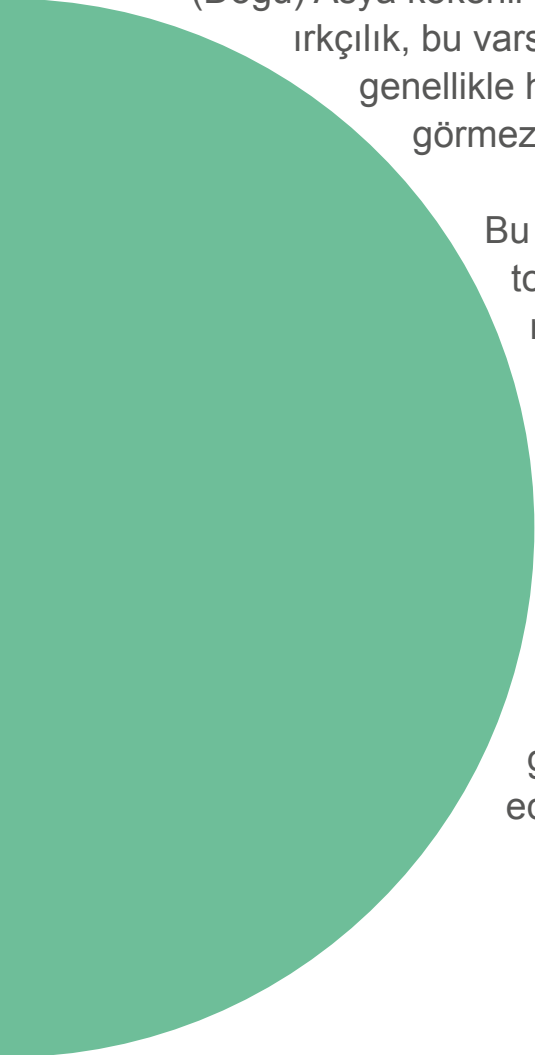
(Doğu) Asyalı karşı  
ırkçılık

(Doğu) Asyalı karşıtı ırkçılık, (Doğu) Asyalı olarak görölen kişilere yöneliktir.

Bu aynı zamanda Asyalılara ilişkin yüzyıllardır süregelen stereotiplere ve olumsuz imajlara dayanmaktadır.

Örneğin, (Doğu) Asyalı olarak algılanan kadınlar genellikle aşırı cinselleştirilmektedir. Özellikle Beyaz erkeklerin (Doğu) Asyalı kadınlara yönelik bu seksist bakış açısının uzun bir geçmişi vardır. Sömürgecilik, göç, savaşlar ve Asya ölkelerinde kitlesel seks turizminin gelişmesiyle bağlantılıdır. (Aşırı) cinselleştirme, filmlerde ve medyada (Doğu) Asyalı kadınların tek taraflı tasvirlerinde de (hala) belirgindir. Tekrar tekrar ve sıklıkla „soğuk, baştan çıkarıcı savaşçılar“ ya da „her zaman ulaşılabilir (seks) hizmetçileri“ olarak tasvir edilmektedirler. Bu örnekte ırkçılık ve cinsiyetçilik birbiriyle bağlantılıdır.

(Doğu) Asyalı karşıtı ırkçılığın bir başka örneği de Asyalıların sıklıkla „örnek göçmenler“ olarak tanımlanmasıdır. Özellikle zeki, çalışkan, sessiz, göze çarpmayan ve entegre olmuş kişiler olarak. Bu olumlu bir atıf gibi görünmektedir. Ancak ırkçıdır çünkü burada da insanlar varsayılan kökenlerine indirgenmektedir.



(Doğu) Asya kökenli insanların maruz kaldığı ırkçılık, bu varsayılan olumlu atıf nedeniyle genellikle hafife alınmakta ve hatta görmezden gelinmektedir.

Bu durum aynı zamanda bu topluluklardan insanların maruz kaldığı ırkçı şiddeti de görünmez kılmaktadır.

Çinlilerin de Naziler tarafından sınır dışı edildiği ya da toplama ve zorunlu çalışma kamplarına gönderilip orada öldürüldüğü genellikle göz ardı edilmektedir.



---

---

---

---

---

---

---



---

---

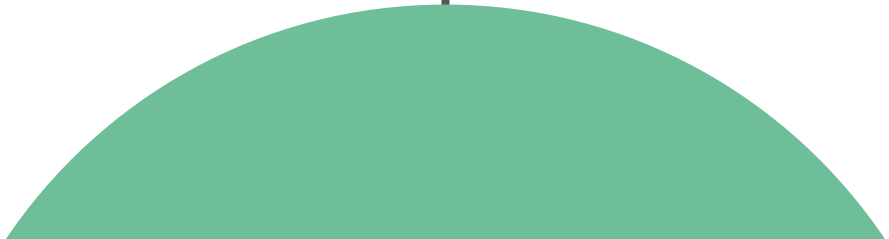
---

---

---

---

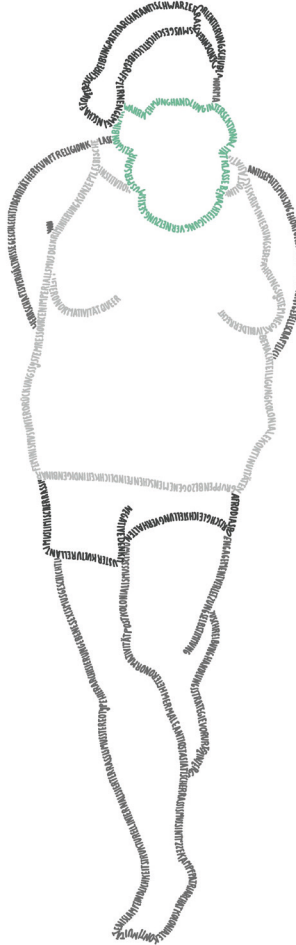
---





# Irkçılık Karşıtlığı

Irkçılık karşıtlığı, ırkçı ve ayrımcı tüm koşul ve tutumları ortadan kaldırmayı amaçlar. Irkçılık karşıtlığının hedefleri, ayrımcılık olmaksızın tüm insanlar için özgürlük ve eşit haklardır.





# Antisemitizm ve Siyonizm karşıtlığı

Antisemitizm, Yahudi oldukları için Yahudilere yönelik düşmanlığı ifade eder. Antisemitizm sadece sosyal veya dini bir önyargı değildir. Antisemitizm, Yahudilerin varlığını ve Yahudi yaşamını tüm sorunların nedeni olarak gören bir dünya görüşüdür.

İrkçılık gibi Antisemitizmin de çok uzun bir geçmişi vardır. Orta Çağ'da bile Yahudiler dinlerinden dolayı hor görülmüş ve zulme uğramışlardır.

Hıristiyan Avrupa'da Yahudiler genellikle „itibarlı“ mesleklerden (örneğin bazı zanaatlardan) dışlanmışlardır. Aynı zamanda, icra etmelerine izin verilen az sayıdaki meslek nedeniyle de onlara karşı önyargı vardı.

Onlara karşı her zaman örgütlü şiddet vardı. Yakın tarihte, Yahudilere yönelik düşmanlık giderek artan bir şekilde ırkçılığa dönüşmüştür.

Nasyonal Sosyalizm döneminde (1933-1945), özellikle Yahudilere karşı „ırk yasaları“ çıkarıldı. Dinlerine bağlı olup olmamaları önemli değildi. Nasyonal Sosyalistler, Avrupalı Yahudileri yok etmek istiyordu. Alman nüfusunun çoğunluğu buna karşı çıkmadı ya da buna destek verdi. Nasyonal Sosyalizm döneminde, Avrupa'daki Yahudilerin üçte ikisi olan en az altı milyon insan sistematik olarak öldürüldü.

Antisemitik klişeler genellikle Yahudileri özellikle güçlü olarak tasvir eder. Sözüm ona (zengin) ülkelerin hükümetlerini kontrol etmektedirler. Bu tür fikirler, Nasyonal Sosyalizm tarafından da Yahudileri özellikle tehlikeli olarak göstermek ve onlara yönelik zulüm ve şiddeti haklı göstermek için kullanılmıştır.

Ancak bugün bile, Yahudileri özellikle para hırsına sahip ya da nüfuzlu kişiler olarak gösteren bu fikirler yaygındır. Pek çok komplo teorisi antisemitik imgelerden faydalanmaktadır. Yahudilerin dünya hakimiyetini ele geçirmek için gizli planlar yaptıkları iddia edilir.

Antisemitizm İsrail devleti hakkındaki tartışmalarda da sıklıkla rol oynamaktadır. Almanya'da (ve diğer ülkelerde), İsraili olmamalarına ve genellikle İsrail'e hiç gitmemiş olmalarına rağmen, Yahudiler genellikle İsrail'in politikalarından sorumlu tutulmaktadır.

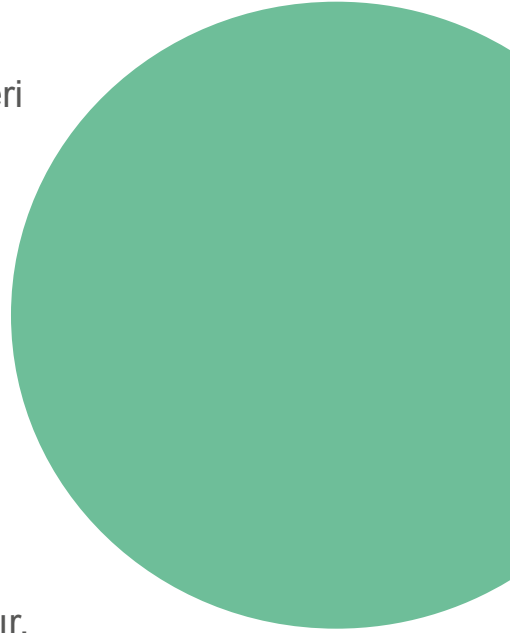
Almanya'da pek çok kişi Yahudileri İsrailiilerle bir tutmaktadır.

Antisyonizm, Yahudi ulusal hareketinin (Siyonizm) reddedilmesi ve İsrail'in bir Yahudi ulus devleti olarak varlığının reddedilmesi anlamına gelmektedir. Antisyonizm aynı zamanda çok tartışmalı bir tutumdur.

Siyonizm karşıtlığının nedenleri ve gerekçeleri çok çeşitlidir. Birçok antisyonist özellikle Filistin topraklarının işgaline ve İsrail devletinin buna bağlı insan hakları ihlallerine atıfta bulunmaktadır.

Bu bağlamda, Siyonizm karşıtı bir duruş her zaman Yahudilere karşı değil ancak Siyonizme, çoğu zaman da özellikle İsrail devletine karşıdır.

Bu nedenle antisyonist kişiler genellikle kendilerini antisemitlerden uzak tutarlar, ancak



antisyonist tutumlar aynı zamanda Yahudilere karşı önyargı, düşmanlık ve şiddeti yayabilir ve güçlendirebilir.

Bu durum, Antisyonizm ile Antisemitizm arasındaki net olduğu varsayılan ayrımı çoğu zaman bulanıklaştırmaktadır. Sionizm karşıtlığı aynı zamanda antisemitler tarafından sıklıkla kullanılabilir.

Örneğin, İsrail'in varlığının reddedilmesi genellikle İsrail'i bir „günah keçisi“ olarak görme pozisyonunu içerir. Ancak İsrail'in yüzyıllardır zulüm ve ayrımcılığa maruz kalan Yahudiler için özel bir koruma alanı olduğunu kabul etmek de önemlidir.

İsrail'e yönelik tüm eleştiriler antisemitik değildir.

Antisyonizm ancak İsrail hükümetine yönelik haklı eleştirilerde bile antisemitik klişeler kullanıldığında antisemitiktir. Bu nedenle Antisyonizm çoğu zaman bir tür Antisemitizm olabilir.

Bu durum, Yahudilerden -İsrail ile bir ilgileri olup olmadığına bakılmaksızın- sürekli olarak İsrail lehine kendilerini haklı göstermelerinin istenmesi gerçeğinde de görülebilir.





---

---

---

---

---

---

---



---

---

---

---

---

---

---



III.

Cinsiyet atfına dayalı  
ayrımcılık



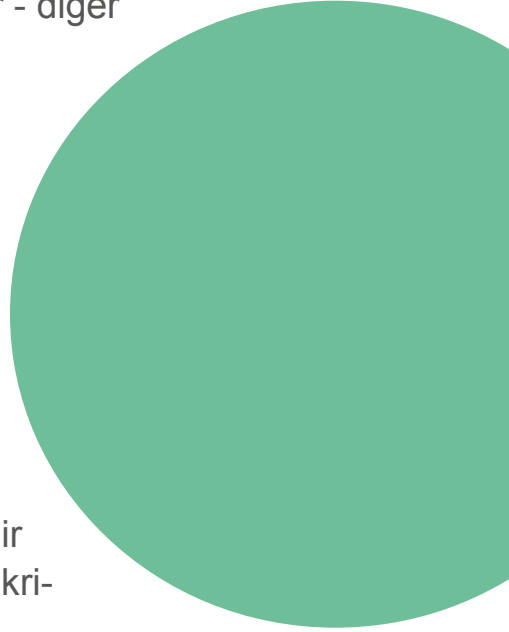
Ataerkillik

Ataerkillik kelimesi sıklıkla kullanılır. Ama bu terim tam olarak ne anlama geliyor?

Ataerkil bir toplumda yaşıyoruz. Bu da toplumumuzda erkeklerin ve erkekliğin „normal“ olarak görüldüğü anlamına geliyor. Diğer her şey bu norma göre ölçülür ve değerlendirilir. Dolayısıyla ataerkillik, erkekleri kayıran ve diğer tüm cinsiyet kimliklerini bastıran bir toplum biçimidir.

Ataerkillik yalnızca erkek ve kadın rolleri ve normları arasında ayırım yapar - diğer kimliklere yer yoktur.

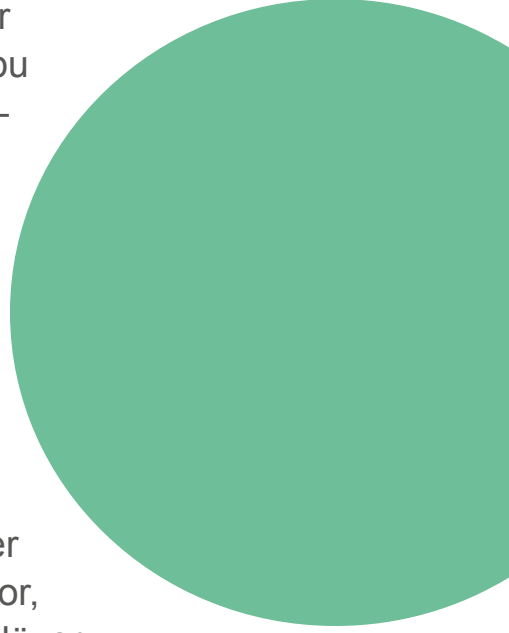
Dolayısıyla ataerkillik ikili bir toplumsal cinsiyet fikrine dayanır. Bu iki cinsiyet arasında sözde birçok temel farklılık vardır. „Erkek“ toplum için her zaman daha yüksek değere sahiptir. Burada „erkek“ sözcüğünü tırnak içinde yazıyoruz çünkü sabit bir „erkeklik“ fikri ataerkilliğin bir fikridir.




Ataerkilliğin binlerce yıllık bir geçmişi vardır, bu nedenle bu hiyerarşi ve g dağılımları genellikle kabul görür. Ancak ataerkillik, erkek olarak kabul edilmeyen insanlar için çok tehlikelidir.

İnsanlar, kadın olarak algılandıkları veya erkek olmayan başka bir cinsiyet kimliğine ait oldukları için her gün birçok yerde aşiğılanıyor, istismar ediliyor veya ldrlyor.

Ataerkil şiddet, erkek olarak algılanmayan insanların öldürülmesiyle doruk noktasına ulaşiın çeşitli biçimler almaktadır. Feminist hareket, kadınların kadın oldukları için ataerki tarafından öldürüldüklerini vurgulamak amacıyla on yıllardır „kadın cinayeti“ ya da „femisid/feminisid“ terimlerinin kurumsal dile girmesi için ağırda bulunmaktadır.







Cinsiyet  
ayrımcılığı  
(Cinsiyetçilik)



Cinsiyet ayrımcılığı(Cinsiyetçilik), bir kişinin veya grubun gerçek veya algılanan cinsiyetine dayalı olarak değersizleştirilmesi, ayrımcılığa uğraması, ihlal edilmesi ve baskı altına alınması anlamına gelir.

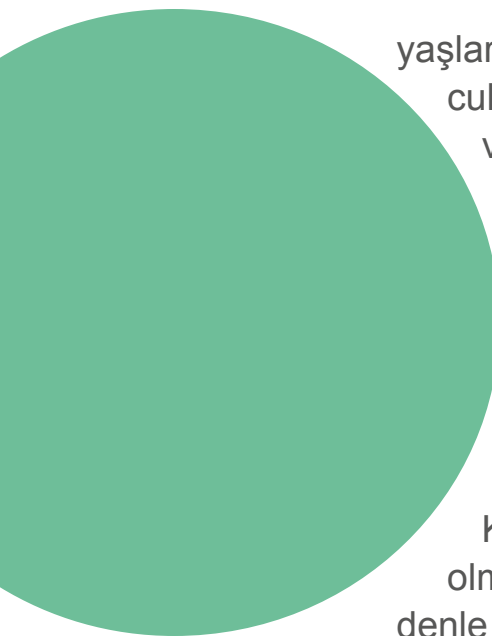
Cinsiyet ayrımcılığı genellikle farklı cinsiyetlerin farklı önem veya değere sahip olduğu fikrine dayanır. Kadınların hem fiziksel hem de entelektüel olarak erkeklerden daha aşağı olduğu düşüncesine dayanır. Burada erkekler ayrıcalıklı bir konuma sahiptir ve cinsiyet ayrımcılığından etkilenmezler. Cinsiyet ayrımcılığı, toplumsal cinsiyet stereotipleri olarak da bilinen, toplumsal olarak beklenen, cinsiyete özgü davranış kalıplarına dayanır.

Cinsiyetçi davranış veya düşünce, önemli olanın bireyin kişiliği değil, yeteneklerini veya görevlerini belirleyen cinsiyetleri olduğu anlamına gelir. Örneğin: „Erkekler rasyonel, kadınlar

duygusaldır“. Cinsiyet ayrımcılığı toplumsal olarak koşullandırılmış ve kurumsal olarak sabitlenmiştir. Cinsiyet ayrımcılığı her yerdedir. Toplumsal bir güç ilişkisini yansıtır. Cinsiyetçi atıflar erkek olmayan insanlar için büyük dezavantajlar barındırır.

Cinsiyetçilik kendini „kadınlar şırettir“ gibi bireysel önyargılar biçiminde de gösterir. Kadınlara yönelik baskı ve şiddet, cinsiyetçiliğin bir unsuru olduğu gibi, örneğin maaş düzeyleri veya kariyer fırsatları söz konusu olduğunda, toplum genelinde kadınlara yönelik ayrımcılık da cinsiyet ayrımcılığının bir parçasıdır.

Cinsiyet ayrımcılığı aynı zamanda içselleştirilir ve öğrenilir. Hangi becerilerin veya özelliklerin „kızlara ve erkeklere uygun olduğunu“ erken



yaşlarda öğreniriz. Örneğin, çocukken bize erkeklerin macera ve teknoloji ile ilgilendiği, kızların ise bebeklerle ilgilenmeyi sevdiği öğretilir. Bugün hala modası geçmiş toplumsal cinsiyet rollerine dayalı bir iş bölümü var:

Kadınlardan çocuk sahibi olmaları beklenir ve bu nedenle kadınlar işlerinin yanı sıra ev işlerinden ve aile içinde çocuk yetiştirmekten de sorumludurlar. Bu iş bölümü şu anlama gelmektedir  
Kadınlar kamuda, iş dünyasında ve siyasette daha az görünürdür.

Bu da, bu alanlarda alınan kararların tüm insanların hayatlarını etkilemesine rağmen, bu alanların erkeklerin hakimiyetinde olduğu anlamına gelir.





Homo dūřmanlıđı

Homo dūřmanlıđı<sup>3</sup>, gey ve lezbiyen (homoseksüel) kişilere, yani aynı cinsiyetten kişileri seven kişilere karşı ayrımcılık anlamına gelir. Homo dūřmanlıđı, heteroseksüel olmadığı dūřünülen kişilere yönelik olumsuz tutumlar, önyargılar, reddetme ve ayrıca fiziksel veya psikolojik şiddet yoluyla kendini gösterir.

Köklü toplumsal normlar, erkeklerin yalnızca kadınları sevmesini ya da bunun tersini talep eder - buna heteronormativite denir. Pek çok insan heteroseksüelliği „normal“ ve „doğal“ olarak görmektedir.

Homo dūřmanlıđı da içselleřtirilmiřtir. Eřcinselliđin reddi, eřcinsel kiřilerin yönetimlerine veya kendilerine karřı da yöneltilebilir.

<sup>3</sup> Homo dūřmanlıđı ya da trans dūřmanlıđı Türkçe dilinde yaygın olarak homofobi ve transfobi olarak bilinir. Bu sözlükte diđer maddelerde olduđu gibi fobi kelimesi yerine her zaman dūřmanlık kelimesini kullanıyoruz. Bunun nedeni dūřmanlık sözcüđünün aktif bir reddetme olmasıdır. Fobi, istenmeyen, genellikle açıklanamayan ve tedavi edilebilen bir korkudur. Aksine, dūřmanlık veya reddetme insanların bilinçli olarak benimsediđi bir tutumdur.



Trans dűřmanlıđı

Trans dūřmanlıđı, toplumsal cinsiyet ve cinsel yönelim hakkında homo dūřmanlıđı ile benzer yanlış kanılara dayanmaktadır. Trans dūřmanlıđı, trans kişilere<sup>4</sup> karşı ayrımcılık anlamına gelmektedir. Trans bireylere veya trans olarak algılanan kişilere yönelik reddetme, önyargı ve fiziksel veya psikolojik şiddet yoluyla kendini gösterir. Trans dūřmanlıđından etkilenenler arasında ikili olmayan kişiler veya ikili cis normundan saptığı dūřnlen kişiler de bulunmaktadır (rneđin „erkeksi olmayan“ veya „kadınsı olmayan“).

Trans dūřmanlıđı toplumumuzda hala yaygındır. Birçok ülkede trans bireyler ağır şiddete maruz kalmaktadır. Birçok toplumda trans bireyler ciddiye alınmamakta ya da „hasta“ olarak etiketlenmektedir. Oysa insanlar transseksüel olmayı semezler.



Herkes kendi cinsiyet kimliğini tanımlama hakkına sahiptir. Kendini tanımlama hakkının tanınmaması, yani bu hakkın reddedilmesi, trans düşmanlığının temel noktasıdır.

Trans düşmanlığı feminist çevrelerde bile görülebilmektedir. Örneğin TERF'ler (trans dışlayıcı radikal feministler) trans bireylerin tanınmasını reddetmekte ve tek gerçek cinsiyet olarak biyolojik cinsiyette ısrar etmekte, böylece trans bireylerin hasta olarak etiketlenmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda, feministler yalnızca rahimli insanları kadın olarak kabul ettikleri ve yalnızca onların endişelerini desteklemek istedikleri sürece cis-feminizmden de bahsedilmektedir.

<sup>4</sup>Trans birey yazım biçimini trans bireyleri trans olma niteliğine indirgemek için kullanıyoruz.





Feminizm

Feminizm çok yönlü ve çeşitlidir. Farklı konular için kampanya yürüten ve bazen birbirleriyle çelişen birçok farklı feminist hareket ve teori vardır. Feminizmin tek bir biçimi yoktur, sadece bir cinsiyete atıfta bulunmaz, farklı biçimlere atıfta bulunur ve bir kişiyi dezavantajlı kılan veya ayrıcalıklı kılan diğer özellikleri de içerir.

„Tek bir doğru“ feminizm diye bir şey yoktur. Bununla birlikte, feminizmin tümünü ortak bir noktada buluşturan bir öz vardır.

Feminizm, tüm insanlar için eşitliği, tüm insanlar için kendi kaderini tayin hakkını ve özgürlüğü savunur. Erkek olmayan tüm insanlar da en az erkekler kadar topluma katılabilmelidir. Bu, kültür, ücretli emek, medya, siyaset ve ekonomi gibi toplumun tüm alanlarına katılımı içerir.

Bizim feminizmimiz - ırkçılık karşıtı, kesişimsel bir feminizm - yani tüm cinsiyetler için eşit haklar talep eden bir harekettir.

## İrkçılık karşıtı kesişimsel feminizm

İrkçılık karşıtı kesişimsel feminizm, farklı grupların toplumsal cinsiyete özgü deneyimlerini dikkate almak anlamına gelir. Kesişimsel feminizmden bahsettiğimizde, özellikle çoklu ayrımcılığa maruz kalanların deneyimlerine atıfta bulunuyoruz. Çünkü Beyaz bir kadın, göçmen veya mülteci bir kadınla aynı deneyimlere sahip değildir. Deneyimlerin yalnızca (atfedilen) toplumsal cinsiyete değil, aynı zamanda (atfedilen) kökene ve sınıfa da bağlı olduğunu her zaman aklımızda tutmalıyız. Kesişimsel feminizm, diğer pek çok perspektifin tanınmasını sağlamaya kararlıdır. Aynı zamanda adaletsizliklerin ve yapısal engellerin ortadan kaldırılması, kişinin kendi ayrıcalıklarını sorgulaması ve ırkçılık hakkında eleştirel ve kesişimsel düşünmeyi öğrenmesi ile ilgilidir.

Cisgender  
Binary/İkili Cinsiyet  
Non binary/İkilik Dışı  
FLINTA\*  
Transgender  
Queer & Queerness  
İnterseks

## Cisgender

„Cis-“ bir kişinin cinsiyet kimliği ile biyolojik cinsiyetinin aynı olduğunu gösteren bir ön ektir. Cisgender kişiler kendilerini doğumda atandıkları cinsiyetle (erkek veya kadın) tanımlarlar. Biyolojik cinsiyetimiz (içine doğduğumuz beden) ve cinsiyet kimliğimiz (olduğumuz kişi) her zaman uyumlu değildir. Bunun tüm insanlar için geçerli olmadığını vurgulamak için „cis“ kelimesini kullanıyoruz. Onları adlandırmak, cis olmanın toplumumuzda hala norm olarak kabul edildiğini göstermektedir.

„Ben cis bir kadınlım“ dediğimizde, cis kişilerin pek çok cinsiyet kimliği arasından yalnızca bir tanesine sahip olduğunu açıkça belirtmiş oluruz. Kendinizi cis olarak tanımladığınızda bu şekilde adlandırmak, cis olmayan ve bu nedenle ayrımcılığa maruz kalan kişilere yönelik bir dayanışma eylemi olarak görülür.

## Binary/ ikili cinsiyet

Binary/ikili cinsiyet kavramı yalnızca iki cinsiyeti tanıır: Erkek ve kadın. Bu fikir insanları iki cinsiyete indirger. Bu iki cinsiyete farklı değerler verir.

Diğer tüm cinsiyet kimliklerini yanlış olarak görür. Erkek ve kadın ikili cinsiyetleri „normal“ olarak kabul edilir. Ancak durum böyle değildir. Her zaman farklı cinsiyet kimlikleri ve yaşam tarzları olmuştur.

Non-binary/ikilik dışı kişiler, yani ne erkek ne de kadın olan kişiler, bazen kendilerini trans terimiyle de tanımlayabilirler. Kendisini geleneksel kadın ve erkek kategorilerinin içinde tanımlamayan insanların cinsiyet kimliğini tarif eder. Kendilerini bu cinsiyetler arasında veya bu düzen dışında görürler.

## Non-binary/ ikilik dışı

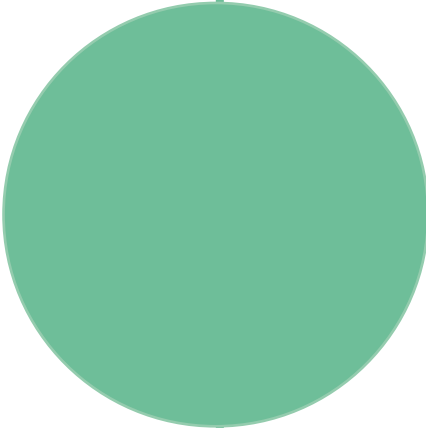


## FLINTA\*

FLINTA\* kadınlar, lezbiyenler, interseks bireyler, non-binary kişiler, trans ve agender kişiler için kullanılan bir kısaltmadır.

Yıldız işareti burada başka birçok cinsiyet kimliği ve cinsel yönelim olduğunu göstermek için kullanılmıştır. Ancak bunlar kısaltma içinde ayrı ayrı adlandırılmamıştır.

Hepsinin ortak bir noktası var: Cinsiyetçilikten etkileniyorlar ve ataerkil yapılar tarafından baskı altına alınıyorlar.



## Trans- gender

Trans, cinsiyet kimliği ile doğumda atanan cinsiyetleri uyuşmayan kişiler için kullanılan şemsiye bir terimdir.

Örneğin, bazı trans bireyler doğumda kendilerine kadın cinsiyeti atanmış olmasına rağmen kendilerini erkek olarak tanımlamaktadır.

Kendinizi trans olarak adlandırmak, kendi kaderinizi tayin etme eylemidir.

Doğuştan verilen sadece iki cinsiyet fikrine karşıdır ve cinsiyet kimliğini insanların kendileri için karar verebilecekleri bir seçim olarak görür.

Bazı trans bireyler geçiş ya da cinsiyet geçiş süreci olarak adlandırılan bir süreçten geçmektedir. Bu tıbbi ve/veya sosyal ve/veya yasal bir şekil alabilir. Tıbbi geçişte, insanlar bedenlerini değiştiren müdahaleler lehine karar verirler. Sosyal geçişte, esas olarak isim,

## Queer/ Queerness

kıyafet vb. gibi değişiklikler söz konusudur. Yasal bir geçişte, ilk isim ve/veya medeni durum değiştirilir.

Queer, pozitif olarak anlaşılan bir öz tanımlamadır.

Cinsiyet kimliklerini sosyal normların dışında olarak algılayan kişiler tarafından kullanılır.

Queer bireyler çeşitli cinsel veya romantik ilişkileri, yönelimleri veya cinsiyet kimliklerini yaşar ve savunurlar.

Queer sadece bir kendini tanımlama biçimi değil, aynı zamanda sıklıkla siyasi bir kanaat olarak da algılanmaktadır. Bu nedenle sıklıkla İngilizce queerness kelimesiyle de ifade edilir.

Queerlik normları ve ikili(binary) fikirleri sorgular ve ötekileştirmeye karşı mücadele eder. Queerlik cinsiyetçi baskının çeşitli biçimlerini gündeme getirir ve bunlara karşı pozisyon belirler.

## İnterseks

İnterseks bireylerin bedenleri biyolojik olarak kadın ve erkek cinsiyetinin özelliklerini taşır. Örneğin kromozomlarda, cinsel organlarda veya hormon üretiminde.

İnterseks bireyler kendilerini inter-person olarak tanımlamaktadır.

Yakın zamana kadar interseks bebekler genellikle doğumdan sonra ameliyat edilirdi. Bu tür ameliyatlarda cinsel organlara, biyolojik olarak kadın ya da erkek cinsiyetine net bir şekilde atanabilmeleri için cerrahi müdahale yapılırdı.

Buna "cinsiyet değiştirme ameliyatı" denir ve birçok interseks birey için korkunç bir deneyimdir. İnterseks, biyolojik düzeyde sadece erkek ve kadınların

değil, bunların arasında ve ötesinde pek çok şeyin var olduğunu göstermektedir.

İnterseks bireyler tıbbi ("cinsiyet değiştirme") operasyonlarının rıza olmaksızın yasaklanması için çok mücadele etmişlerdir. Almanya'da bu operasyonlar 2021 yılından bu yana kanunen yasaklanmıştır.

Ayrıca "İnterseksüellik" (Intersexualität) terimi de sıklıkla kullanılmaktadır. Birçok interseks birey bu terimi reddetmektedir çünkü "interseksüellik" interseks bireyleri hasta olarak gösteren tıbbi bir terimdir.

Not





IV.

Sınıf temelinde ayrımcılık





Sınıf ayrımcılığı

Sınıf ayrımcılığı, insanların sosyal sınıfları, yani gelirleri, zenginlikleri ve sosyal geçmişleri temelinde ayrımcılığa uğramasıdır. Bu ayrımcılık biçimi, maddi açıdan zayıf olan insanlara yönelik küçümseyici bir tutuma dayanmaktadır.

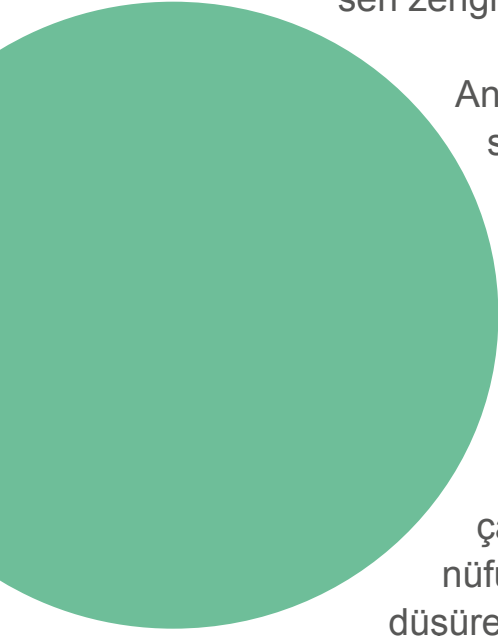
Genellikle bu kişilerin yoksulluklarından kişisel olarak sorumlu oldukları ve bunun bu toplumun sistematik bir sorunu olmadığı varsayılır.

Bu ayrımcılık her şeyden önce kendilerini yoksul insanlardan ayırmak isteyen ya da kendileri de yoksul olmaktan korkan diğer insanların davranışlarında kendini göstermektedir.

Daha yoksul bir kişinin kredi alması mümkün değildir, çünkü banka bu kişinin krediyi geri ödeyemeyeceğini varsayacaktır.

İşçi sınıfından bir ailenin çocuğu okulda otomatik olarak daha varlıklı bir ailenin çocuğuna göre daha az saygı ve takdir görür. Evsiz insanlar pek çok kişi tarafından tiksinti ile karşılanır.

Sınıf ayrımcılığının kökeninde ekonomik sömürü yatmaktadır: Sosyal bir azınlık kaygısız bir yaşam sürebilsin diye birçok insan uzun saatler çalışmaktadır. Bertolt Brecht'in sözleriyle: „Olmasaydım ben yoksul, olamazdın sen zengin“.



Ancak, bu ekonomik sistem periyodik krizler yaşadığından, sömürülen bazı insanlar işgücü piyasasının dışına atılır, yani işsiz kalırlar. İşsizlik onları geçim kaynaklarını kaybetme riskiyle karşı karşıya bırakırken, çalışmaya devam eden nüfusun ücretlerini de düşürerek onları daha da yoksul ve ayrımcılığa uğramış hale getirir.

Başka bir deyişle, insanlar ücretli emek kullansın ya da kullanmasın, kendi sınıfsal aidiyetleri temelinde çeşitli derecelerde ayrımcılığa uğramaktadır.

Sınıf ayrımcılığı yeni bir olgu değildir: her çağda çoğunluk için ücretsiz emek sağlamak zorunda kalan bir azınlığın var olduğunu biliyoruz. Değişen şey, bu sömürünün aldığı biçimdir.

Modern toplumda insanlar, işverenlerine karşı ekonomik çıkarlarını temsil edebilmek için sendikalar kurmuşlardır. Ancak sendikal mücadele, sınıf ayrımcılığı ile mücadelenin yalnızca bir biçimidir. İnsanlar ayrıca partiler, örgütler, mahalle inisiyatifleri şeklinde örgütlenmekte, hatta daha iyi ücret, ücretsiz eğitim, uygun kiralar, sağlıklı gıda, iyi sağlık hizmetleri ve çok daha fazlasını talep etmek için önceden örgütlenmeksizin kendiliğinden harekete geçmektedir.

Tüm bunlar çalışan nüfusun yaşam kalitesinde önemli bir iyileşme sağlıyor. Bununla birlikte, insanların yaşamı bir hayatta kalma mücadelesi olarak görmeden hayattan keyif almalarını zorlaştıran sosyal bir uçurum hala mevcuttur.



---

---

---

---

---

---

---



---

---

---

---

---

---

---

V.

Diğer ayrımcılık türleri



Lookizm/  
Dış görünüşçülük

Lookizm/Dış görünüşçülük, insanların dış görünüşlerine göre ayrımcılığa tabi tutulmasıdır. Dış görünüşçülük insanları öncelikle „güzel“ ve „çirkin“, „genç“ ve „yaşlı“ ve aynı zamanda „modaya uygun“ ve „modaya uygun olmayan“ olarak kategorize eder. Bir kişi iyi görünüyorsa daha değerlidir ve genellikle daha fazla rahat eder ama görünüşü toplumsal güzellik standartlarını karşılamıyorsa daha az değerlidir.

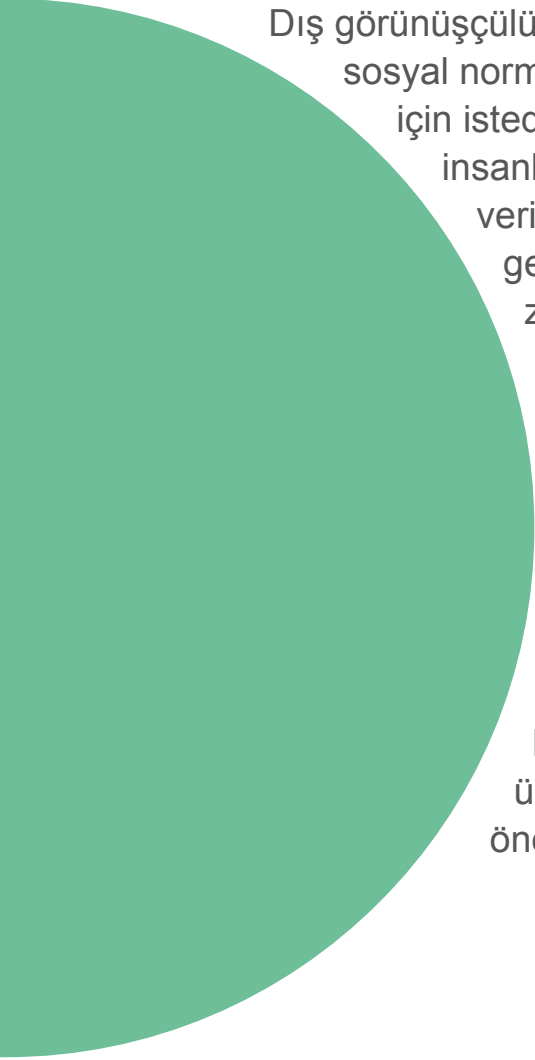
Dış görünüşçülük sıklıkla diğer ayrımcılık biçimleriyle birlikte ortaya çıkmaktadır. „Kilolu“ olarak algılanan başörtülü bir kadın, „kilolu“ olarak algılanan başörtüsüz bir kadından daha fazla ayrımcılığa maruz kalmaktadır. „Çirkin“ olarak algılanan ve pahalı kıyafetler alamayan bir genç, „çirkin“ olarak algılanan ve şık giyinen bir gençten daha fazla ayrımcılığa maruz kalmaktadır.



Burada ırkçılık, sınıfçılık ve dış görünüşçülük iç içe geçmektedir.

Dış görünüşçülük toplumsal bir tutumdur ve kontrol edilemeyen biyolojik içgüdülere atfedilmemelidir. Dış görünüşçülüğü genetiğe bağlamak, onun varlığını sürdürmesini ve dolayısıyla insanların dış görünüşlerine göre ayrımcılığa uğramasını meşrulaştırır. Medya ve reklamcılık dış görünüşçülüğü teşvik etmektedir. Kâr mantığı da burada önemli bir rol oynamaktadır: Bir ürünün reklamını yapan kişi ne kadar güzelse, o ürün o kadar pazarlanabilir, çünkü reklamı yapılan ürün iyi karşılanacak ve satın alınacaktır.

Flört uygulamalarının dış görünüşe odaklanması da buna katkıda bulunmaktadır: Kullanıcılar daha çok dış görünüşlerine göre bir kişi lehine karar vermektedir.



Dış görünüşçülikle mücadele etmek, sosyal normlara uygun oldukları için istediğiniz şeyleri veya insanları arzulamanıza izin verilmeyeceği anlamına gelmez. Kimse bundan zarar görmediği sürece herkes istediği kişi ya da şeyleri arzulamakta özgürdür.

Bununla birlikte, bir kişiyi değerlendirirken kendinize ve başkalarına koyduğunuz kriterler üzerinde düşünmek önemlidir.





Yaş ayrımcılığı

Yaş ayrımcılığı, insanların yaşlarına göre ayrımcılığa tabi tutulmasıdır. Yaş ayrımcılığı, bir kişinin değerinin yaşına bağlı olduğu fikrine dayanır.

Hem yaşlı hem de genç insanlar yaş ayrımcılığına maruz kalmaktadır. Örneğin, genç insanlar yaşları nedeniyle ciddiye alınmadığında, bu durum yaş ayrımcılığı olarak adlandırılır. „Fridays For Future“ adlı uluslararası iklim hareketinin önde gelen isimlerinden genç iklim aktivisti Greta Thunberg buna iyi bir örnektir. Kendisi ve hareketi iklim krizi gibi önemli bir konuyu ele almasına rağmen, kısmen genç yaş nedeniyle argümanları ciddiye alınmamaktadır. Yaşlı insanlar, örneğin uzun vadede istihdam edilebilir olmadıkları için işgücü piyasasında tercih edilmediklerinde de yaş ayrımcılığına maruz kalmaktadırlar. Yaş ayrımcı davranışlar, yaşlı insanlar zorlu olduğu düşünülen bazı işleri yapamamakla suçlandıklarında ya da zaten çok uzun yaşamayacakları varsayıldığı için daha az tıbbi tedavi gördüklerinde ya da tam tersine hastaneye para kazandırdığı için gereksiz yere ameliyat edildiklerinde de ortaya çıkmaktadır.

Yaş ayrımcılığı, performans, ölçülebilirlik ve başarıya öncelik veren bir toplumda ayrımcılığın bir biçimidir. „Çok“ genç ya da „çok“ yaşlı değilseniz, bu tür hedefler mantıksal olarak daha iyi takip edilebilir.

Hemen göze çarpmasa bile, bu tutum sadece yaşlı ve genç insanları değil, performans makinesi olarak görülüp muamele gördüğü için herkesi aşağılamaktadır. Dolayısıyla, bundan en çok yaşlı ve genç insanların zarar görmesi, daha derin bir sorunun belirtisidir.

Toplum, insanları performans potansiyellerine indirgemeyi unutursa yaşçılıkla mücadele edilebilir. Bu „uzak“ bir hedeftir. Aynı zamanda, bireysel vakalarda yaş ayrımcılığıyla mücadele etmek ve yaş ayrımcı davranışlarla karşılaştıklarında insanlarla dayanışma göstermek önemlidir.

A green background with a white circle and a vertical black line. The text is centered within the white circle.

# Ableizm/Engelli ayrımcılığı

Ableizm, engelli insanlara yönelik ayrımcılıktır. Bu ayrımcılık biçimi, engelli insanları dolaylı olarak aşağılayarak onları tiye alan görünüşte zararsız şakalar gibi çeşitli şekillerde olabilir.

Engelli insanların toplumsal olarak marjinalleştirilmesi ya da örneğin kentsel altyapı, hizmetler vb. alanlarda ihtiyaçlarının göz ardı edilmesi de ableist tutumun bir parçasıdır. Bu cehalet, bu ayrımcılığa neden olan kişi veya kurumlar açısından görünüşte pasif bir karaktere sahiptir (engelli insanları aktif olarak incitmeyi istememek), ancak engelli insanların yaşam kalitesi ve koşulları üzerinde doğrudan sonuçları vardır.

Yaş ayrımcılığına benzer şekilde, engelli ayrımcılığı da kâr odaklı bir toplumun, bu kâr artışına katkıda bulunamayan herkesi gereksiz ve hatta bir yük olarak algılayan kurumsal bakış açısıyla anlaşılmalıdır.





# VI. Sömürgecilik

## Avrupa sömürgeciliği

Sömürgecilik, devletlerin başka topraklar üzerindeki tahakkümünü ifade eder. Avrupa sömürgeciliğinden bahsetmemizin nedeni bizi çok etkilemesi ya da etkilemiş olmasıdır. Avrupa sömürgeciliği, Avrupalı devletlerin Avrupalı olmayan diğer topraklar üzerindeki egemenliğini ifade eder.

Avrupalı devletler, bu toprakların ekonomik kaynaklarının ve oradaki insanların emeiğinin sömürülmesinden kr elde etmek ve ekonomik ve siyasi güçlerini artırmak istemişlerdir. Sonuç, orada yaşayan insanların ezilmesi ve sömürülmesi oldu.

Sömürgeciler kendi dinlerini, dillerini, kültürel ve siyasi uygulamalarını yerli halka dayatmaya çalıştılar - genellikle de zorla.

Sömürgeci güçler kendilerini Avrupalı olmayan insanlardan ve halklardan üstün görüyorlardı. Avrupalı olmayanları „medeniyetsiz“ ve „Hristiyan olmayan“ olarak tanımladıkları için insanları değersizleştirdiler.

Sömürgeciler bölgeleri „sahipsiz“ ilan ettiler ve kendilerini yönetici yaptılar. İşgal ve sömürülerini, ırkçı dünya görüşleriyle gerekçelendirdiler.

Bu ırkçı gerekçelendirme ideolojisi günümüze kadar toplumumuzun temel yapılarına işlemiştir. Emperyalizm (bkz. Emperyalizm) ve sömürgecilik terimleri sıklıkla birbirinin yerine kullanılmaktadır. Sömürgecilik genellikle „geçmişte kalmış bir mesele“ olarak sunulur, zira eskiden sömürgeleştirilen toprakların büyük çoğunluğu artık resmi olarak bağımsız devletlerdir.

Ancak bu resim eksiktir -  
sömürgecilik bugün hala  
dünyamızı etkilemekte ve  
uluslararası ilişkiler üzerinde  
güçlü bir etkisi vardır. Bu  
nedenle sömürgecilik tarihsel  
olarak münferit bir dönem olarak  
görülmemelidir.

Kolonyal sürekliliklerin tanımında  
bu konu hakkında daha fazla  
bilgi bulabilirsiniz.



# Emperyalizm

Emperyalizm ve sömürgecilik arasında ayırım yapmak genellikle zordur. Bu terimler genellikle birbirlerinin yerine kullanılır. Emperyalizm genellikle bir ülkenin diğer ülkeler üzerinde nüfuz kazanma ya da onları fethedip egemenlik altına alma çabası olarak tanımlanır.

Emperyalist ilişkiler, baskı ve sömürünün daha geniş bir düzeyde gerçekleştiğini açıkça ortaya koymaktadır: Sadece kişiler arası değil, sadece bir ülke içinde değil, aynı zamanda ülkeler arasında da. Sömürgecilik ve emperyalizm arasındaki fark, sömürgeciliğin bir bölgenin hakimiyeti ile ilgili olması, emperyalizmin ise daha çok siyasi, ekonomik ve sosyal kontrol ile ilgili olmasıdır.

Bu iki kavramın birbiriyle yakından bağlantılı olmasının nedeni de budur: Sömürgecilik genellikle Avrupa ülkelerinin emperyalist güç iddialarını gerçekleştirmek için kullandıkları bir araçtır.



---

---

---

---

---

---

---



---

---

---

---

---

---

---





## Kolonyal (sömürgeci) süreklilikler

İrkçılık karşıtı ve sömürgecilik karşıtı hareketler sıklıkla kolonyal sürekliliklerden bahseder. Sömürgeciliğin mirası bugün hala varlığını sürdürmektedir.

Kolonyal süreklilikler kavramı bunu görünür kılmaktadır.

Örneğin, ırk, kabile aidiyeti, vatandaşlık statüsü, dini kimlik gibi sömürgecilik bağlamında ortaya çıkan kimlik kategorileri, bugün de Beyaz ve Avrupalı olmayan yaşam biçimlerinin ırkçı bir şekilde değersizleştirilmesinde etkili olmaya devam etmektedir.

## Dekolonizasyon/ Sömürgecilikten kurtulma

Özellikle İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra ve 1950'ler ile 1960'larda sömürgeler bağımsızlıkları için mücadele ettiler. Eski sömürge devletleri artık resmen bağımsız olsalar da siyasi, kültürel ve ekonomik bağımlılıklar devam etti. Yapay olarak çizilen sınırlar, yetersiz altyapı ve tek taraflı ekonomik odaklanma bağımsız kalkınmayı engelledi.

Emperyal dünya düzeni çöktü. Avrupa ülkeleri sömürgeci etkilerini kaybetti. Bu dönem genellikle dekolonizasyon veya sömürgecilikten kurtulma dönemi olarak tanımlanır.

# Yeni sömürgecilik

Eski sömürgeler ile eski sömürgeci güçler arasındaki güç-politik bağımlılık yeni-sömürgecilik olarak tanımlanmaktadır.

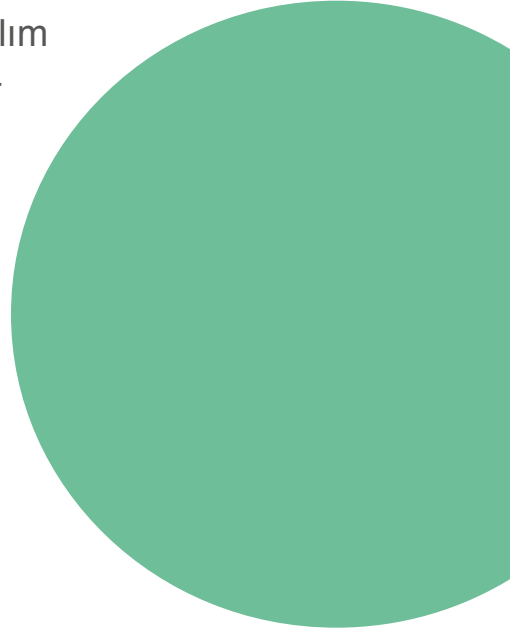
Yeni sömürgecilik siyasi açıdan oldukça karmaşık bir kavramdır. Sömürgeciliğin başka yollarla (ekonomik, siyasi veya kültürel) devam ettirilmesini tanımlar. Yeni sömürgecilik, Kuzey Küre'deki ülkelerin Güney Küre'deki eski sömürge ülkelerini ekonomik ve siyasi olarak bağımlı tutma stratejilerini ifade eder.

Örneğin Güney Küre'deki ülkeler, kendi bağımsız ekonomilerinin gelişmesi çeşitli şekillerde engellendiği için hala ağırlıklı olarak ucuz hammadde ihraç etmektedir.

Yeni sömürgecilik aynı zamanda Avrupa içinde de hissedilebilen bir güç ilişkisidir. Örneğin

Almanya'da mevsimlik ve geçici işçilik, Doğu Avrupa'dan gelen düşük ücretli göçmen işçiler tarafından yapılmaktadır. 2010'daki Avro krizi sırasında, Avrupa'nın güneyinde ulusal servetlerin büyük bir satışı yaşanmış ve bundan daha güçlü Avrupa ekonomileri faydalanmıştır.

Son olarak, 1950'lerden 1990'lara kadar, Federal Almanya Cumhuriyeti'ne misafir işçiler, Doğu Almanya'ya da sözleşmeli işçiler olarak adlandırılan ve belirli işe alım anlaşmaları yoluyla işçiler geldi. Özellikle ilk nesil, marjinal yaşam ve çalışma koşulları altında yaşamak zorunda kalarak savaş sonrası ekonominin gelişmesine katkıda bulundular.

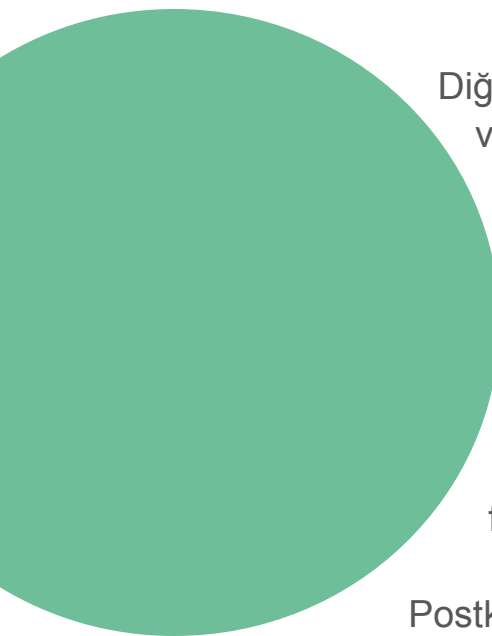


## Postkolonyalizm

Postkolonyalizm terimi, dekolonizasyondan başka bir anlama gelmektedir.

Postkolonyalizm siyasi bir kavramdır. Dış ülkelerin egemenliğine karşı alternatif bir kimlik benimsenir. Arkasındaki fikir şudur: „Hikayemi ezenler olmadan anlatabilirim, kimliğimde, neyim, kimim veya nasıl olduğum konusunda daha az bağımlı olurum, kısmen daha özgür olurum“.

Postkolonyal teori özellikle ırkçı bir dünya düzeninin kültürel kalıntılarına odaklanır. Ötekileştirme gibi geliştirilen kavram ve terimler ırkçılık karşıtı çalışmalar için çok önemlidir. Ötekileştirme, bir grubun veya kişinin kendisini başka bir gruptan farklılaştırmasıdır.




Diğer grubu yabancı, farklı veya eşit olmayan olarak tanımlarlar. Genellikle bir güç dengesizliği söz konusudur: „Farklı“ olan insanlar ayrımcılıktan etkilenirler. Kendilerini bu nitelermelere karşı savunmak için çok az fırsatları vardır.

Postkolonyalizmin katkısı, yalnızca etkilenen insanları güçlendirmek ve onlara tanınma mücadelesi için ihtiyaç duydukları gücü vermek değil, aynı zamanda ayrıcalıklı sosyal konumları nedeniyle kolonyal söylemleri ve uygulamaları istemeden yeniden üreten insanlar için de önemli bir öğrenme sürecini kapsamaktadır.



İklim adaletsizliği



İklim adaletsizliği, iklim krizinin sonuçları söz konusu olduğunda, Güney Küre ve hem Güney hem de Kuzey'deki daha yoksul sosyal sınıfların dezavantajını tanımlamaktadır. Tez, Kuzey'in hem günümüzde hem de tarihsel olarak hem gezegenin hem de insanların ve hayvanların yaşam alanlarının yok olmasında sorumluluk taşıdığı yönündedir. Aynı zamanda, Kuzey ve özellikle de oradaki zengin sınıflar, küresel ısınmaya rağmen sıcaklıklar Güney'e kıyasla daha düşük olduğu ve altyapılarını yeni iklim koşullarına daha iyi adapte edebildikleri için, iklim krizinin sonuçlarından kendilerini korumak için daha iyi bir konumdadır.

İklim adaletsizliği terimi, iklim adaletine karşı bir kavram olarak iklim tartışmalarına dahil edilmiştir. İklim adaleti, iklim krizinin sonuçlarını adil bir şekilde paylaşma iddiasını tanımlar, yani Kuzey Küre'nin sorumluluk almasını amaçlar.



Ancak Őimdiye kadar küresel Kuzey Küre lkeleri, Güney'in üzerindeki aşırı yük ve bir bütün olarak iklim krizi için o kadar az Şey yaptı ki, iklim adaleti iddiası Őimdiye kadar sadece bir temenni olarak kaldı ya da sadece potansiyel olarak dünya çapındaki aktivistlerin iklim mücadelelerinde ifade edildi.

Daha önce de iklim mücadeleleri olmuŐtur, ancak modern iklim hareketi 20. yüzyılın sonlarında baŐlamıŐtır. Almanya'da 1970'lerdeki nükleer karşıtı hareket, yerel iklim hareketi için temel oluŐturucu bir andı.

Yaygın bir fikir, iklim kriziyle bireysel tüketicilerimizin davranıŐlarımızı deŐiŐtirerek, örneğin organik ürünler satın alarak mücadele edebileceğimizdir.

Bu önemli olmakla birlikte, iklim krizine karşı mücadele biçimlerini, zaten sadece ayrıcalıklı bir azınlığın başarabileceği bu tür bireysel davranışlara indirgemek yanlış olacaktır.

Bir başka fikir de Kuzey'de yenilenebilir enerji yöntemlerinin yaygınlaştırılmasıyla iklim kriziyle mücadele edilebileceğidir. Ancak Kuzey, Güney'in kaynaklarını doğrudan ya da dolaylı olarak yağmalamaya devam ederse bu yeterli olmayacaktır. Güney'deki sorunlar devam ederken bundan sadece Kuzey faydalanır.



# Impressum

HERAUSGEBERIN

DaMigra e. V.

I Am Sudhaus 2 | Neubau 3.Stock | 12053 Berlin

[www.damigra.de](http://www.damigra.de)

im Rahmen des Projektes [women.rais.ed](http://women.rais.ed)

Erste Version (2022)

PROJEKTLEITUNG

Myriam Haddara

AUTOR\*INNEN

Mara Mascolo, Lisa Burdorf-Sick &  
Neko Panteleeva

LEKTORAT

Myriam Haddara

DESIGN & LAYOUT

Alida Koos

ILLUSTRATIONEN

Alida Koos

GESAMTKOORDINATION

Alida Koos, Mara Mascolo &  
Simone Uhlig

ÜBERSETZUNG IN EINFACHE SPRACHE

Kulturprojekte - Inklusive Kultur-  
arbeit

DRUCK

Hinkelstein Druck GmbH

Second, expanded Edition  
(2023)

PROJEKTLEITUNG

Dr. Soraya Mokat

AUTOR\*INNEN

Adeline Haaby, Dimitra Alifieraki,  
Sarah Sisouphantavong,  
Dr. Soraya Mokat

LEKTORAT

Adeline Haaby, Dimitra Alifieraki,  
Sarah Sisouphantavong,  
Dr. Soraya Mokat

DESIGN & LAYOUT

Alida Koos

ILLUSTRATIONEN

Alida Koos

GESAMTKOORDINATION

Adeline Haaby, Dimitra Alifieraki,  
Sarah Sisouphantavong

ÜBERSETZUNG TÜRKISCH

Klara Yurtsever



Die Beauftragte der Bundesregierung  
für Migration, Flüchtlinge und Integration  
Die Beauftragte der Bundesregierung für Antirassismus

women rais.ed  
erkennen | ermutigen | empowern